

Controlechecklist na het schrijven

Lees je tekst nog een keer helemaal door als je klaar bent met het schrijven. Let hierbij op de onderstaande zaken:

- Komt de boodschap die je wilt overdragen helder en goed over in de tekst?**
- Controleer de volgorde van je tekst**
Is deze in jouw ogen logisch? Is de opbouw van de alinea's (en eventueel van de hoofdstukken en paragrafen) logisch.
- Schrap overbodige tekst**
Als je je tekst voor een tweede keer leest, zie je waarschijnlijk dat je niet overal even tot het point bent geweest. Maak je tekst krachtiger door overbodige tekst te schrappen. Waar weid je te veel uit, waar gebruik je onnodige woorden (zie blz. 91 van *In 10 stappen Inspirerend Schrijven*).
- Spreek je de lezer consequent op dezelfde manier aan? Bij voorkeur met 'je'**
NB: controleer de tekst op de woorden 'ik', 'we', 'men', 'iemand' en kijk of je op die plek de tekst kan herschrijven naar de lezer toe, vanuit het 'je'-perspectief. Uiteraard wil je soms iets vanuit jezelf vertellen vanuit het 'ik'-perspectief, of wil je aangeven dat je je identificeert met de lezer vanuit 'we', maar spreek de lezer zoveel mogelijk aan met 'je'.
- Controleer je tekst op lange zinnen**
Staan er nog veel zinnen in je tekst die meer dan 2 komma's per zin bevatten? Zo ja, probeer deze zinnen te splitsen of te herschrijven, waardoor ze minimaal 1 komma bevatten.
- Tussenkopjes en witregels**
Controleer of je voldoende kopjes hebt gebruikt, zodat je tekst voldoende lucht heeft. Maak alinea's ook niet te lang, en behandel 1 onderwerp per alinea, gevolgd door een witregel.
- Kunnen/zullen-plaag**
Doorzoek je tekst met de zoekfunctie op kunnen, zullen, gaan, worden (kun, zul, ga, word) en kijk of je de zin waarin deze woorden voorkomen, nog actiever kunt schrijven.

- Opsommingen**
Heb je de regels voor de opsommingen goed toegepast? Zijn de leestekens en hoofdletters juist gebruikt?
- Stoffige woorden**
Pak de lijst met stoffige woorden en kijk of je een aantal woorden herkent die je regelmatig gebruikt. Vervang ze door een modernere alternatief.
Stoffige woorden die veelgebruikt worden in teksten zijn bijvoorbeeld:
Indien → als
Ten gevolge van → door
Dienen te → moeten
Alsmede → evenals
Hetgeen → dat wat
- Positief schrijven**
Doorzoek je tekst op het woord 'niet' en kijk of je deze zin kunt herschrijven naar een positieve variant.
- Speciale tekstelementen**
Heb je jouw tekst al voorzien van speciale tekstelementen? Zo niet kijk waar je deze kan toevoegen.
Heb je deze al wel toegevoegd, controleer dan of ze overal zijn ingevuld/toegevoegd.
- Maak je tekst netjes**
Haal een aantal slordigheden uit je tekst met de volgende zoekacties:
 - Zoek op dubbele spaties en vervang deze door 1 spatie
 - Zoek op .. en vervang deze waar nodig door 1 punt
 - Zoek op ,, en vervang deze door 1 komma
 - Zoek op spatie punt en vervang deze door punt
 - Zoek op spatie komma, spatie vraagteken, spatie dubbele punt, enz. en vervang deze door het betreffende leesteken
- Voor een spellingcontrole uit**
Controleer de spelling van je tekst met de spellingchecker in je tekstverwerker. Let daarbij op de beperkingen van de spellingchecker die je leest op blz. 92-94 van *In 10 stappen Inspirerend Schrijven*.
- Laat je tekst door iemand controleren**
Schrijf je een boek, e-book, whitepaper, training, oid, vraag dan feedback van lezers. Laat je tekst vervolgens redigeren door een ervaren redacteur die ervaring heeft met het redigeren van het soort publicatie die jij schrijft.